

LITERATUUR

- Osieck, E. R. 1975. Determinatie van Boomkruipers *Certhia* in Nederland. Limosa 48: 176—187.
Svensson, L. 1970. Identification Guide to European Passerines. Naturhistoriska Riksmuseet. Stockholm.

Adres: Vespuccistraat 83-III, Amsterdam, Bos en Lommer.

**PALLAS' BOSZANGER *PHYLLOSCOPUS PROREGULUS* (PALLAS)
OVERWINTERDE IN 1975 BIJ WAGENINGEN**

Pallas's Warbler *Phylloscopus proregulus* (Pallas) wintered in 1975 near Wageningen

C. J. G. SCHARRINGA

Op 2 februari 1975 kreeg ik van J. F. de Miranda te horen dat hij eerder die dag een Pallas' Boszanger had waargenomen in een tuin te Wageningen-Hoog. De vogel was hier op 20 januari ontdekt door A. de Jong en R. G. Bijlsma en in de tussenliggende periode regelmatig gezien. Op 3, 4 en 5 februari was ik ter plaatse, echter zonder succes. Op 7 februari had ik meer geluk: gedurende een half uur kreeg ik „this jewel of a bird” enkele malen goed te zien.

Pallas' Boszanger werd nadien — ook door andere waarnemers — nog vele malen gezien, voor het laatst op 30 maart. In de eerste helft van april zocht ik nog een aantal malen tevergeefs naar de vogel; deze bleek helaas verdwenen te zijn.

Beschrijving: Zeer kleine *Phylloscopus* — haast nog kleiner dan Goudhaantje — met opvallend groenige bovendelen. Onderzijde grijswit met zweem van geel op flanken. Onderstaart lichtgeel. Geelgroene wangstreek, donker oogstreepje en brede goudgele wenkbrauwstreek. Bovenkop iets donkerder dan de rug met lichtgele kruinstreek, boven de snavel smal en naar achteren breder uitlopend. Wenkbrauw- en kruinstreek ver doorlopend in de nek. Twee gele vleugelstreepjes: de voorste smal en kort, op enige afstand nauwelijks te zien, de achterste breder en langer. Lichtgele stuit, zeer opvallend tijdens fladdervluchtjes, doch in zit ook goed te zien. Poten bruinachtig. Roep: een kort en hoog „tuwé”, slechts enkele malen gehoord. Gedrag herinnerde aan Goudhaantje, echter veel onrustiger. Regelmatig fladdervluchtjes tegen stammen, aan de buitenzijde van struiken e.d.

Pallas' Boszanger hield zich op in een betrekkelijk klein gebied: enkele aaneengesloten tuinen met hoogopgaand hout (o.a. eik, berk en douglas), diverse heesters en een dicht struweel van rhododendrons. De vogel had een voorkeur voor de rhododendrons, waarin deze langdurig kon verblijven, vooral bij somber en winderig weer. Pallas' Boszanger gedroeg zich nogal solitair; sloot zich niet aan bij rondzwervende mezen en Goudhaantjes.

Het is uiteraard niet mogelijk de ondersoort in het veld vast te stellen, maar het ligt voor de hand dat het hier ging om *Phylloscopus proregulus*

proregulus (Pallas). Deze broedt in Zuid Siberië en Noord Mongolië, westwaarts tot het Altai Gebergte en noordwaarts tot de bovenloop van de Angara Rivier. Overwintert in China. Andere rassen komen voor in de Himalaya en Noordwest China (Williamson 1967).

Sinds het begin van de 60er jaren is Pallas' Boszanger een jaarlijkse verschijning in Noordwest-Europa. Vóór 1974 werden ca. 80 gevallen bekend, o.a. 47 in Groot Brittannië en Ierland (B.O.U. 1971 en Smith 1974), 4 in Noorwegen (Michaelsen 1975), 16 in Zweden (Hedgren in litt.), 2 in Denemarken (Hansen in litt.) en 3 in Nederland (C.N.A. 1970 en Tekke 1975).

In de herfst van 1974 werden maar liefst 13 gevallen gemeld uit Groot Brittannië (Smith 1975) en 10 gevallen uit Zuidwest Noorwegen (Michaelsen 1975). Zweden, Denemarken en Nederland kwamen er wat mager af met elk één geval (Hedgren in litt., Hansen in litt. en Archief C.N.A.). Al deze gevallen liggen tussen half september en begin december. Uit de winter van 1975 werden geen gevallen meer bekend. De hierboven beschreven waarneming is het vijfde geval voor Nederland en zou het eerste geval van overwintering in Noordwest-Europa zijn.

Pallas' Boszanger was overigens niet de enige, normaal in Azië overwinterende *Phylloscopus*, die de wintermaanden van 1975 in Noordwest-Europa werd aangetroffen. In Nederland was in januari en februari ook een Grauwe Fitis, *Phylloscopus trochiloides* Blyth, aanwezig (Archief C.N.A.). In Zuid Engeland overwinterde een Bladkoninkje, *Phylloscopus inornatus* (Blyth), terwijl een tweede exemplaar van deze soort werd gevangen op 29 maart, een vogel die de winter ook wel in Engeland zal hebben doorgebracht (Christie 1975).

We mogen hierbij natuurlijk niet uit het oog verliezen, dat het weer in de wintermaanden van 1975 ongekend zacht was. Overwinteringen in Noordwest-Europa van normaal in Azië overwinterende *Phylloscopi* behoren stellig tot de uitzonderingen.

Ik ben Stellan Hedgren (Stockholm) en Kjeld Hansen (Kopenhagen) zeer erkentelijk voor de ontvangen gegevens omtrent het voorkomen van Pallas' Boszanger in Zweden en Denemarken.

C.N.A.: bevestigde waarneming.

SUMMARY

Pallas's Warbler, *Phylloscopus proregulus* (Pallas), managed to survive the unusually mild winter of 1975 in gardens near Wageningen, some 20 kilometers west of Arnhem. The bird was discovered on January 20 and still present on March 30. This record is the fifth for The Netherlands and the first wintering in Northwestern Europe.

LITERATUUR

British Ornithologists' Union 1971. The Status of Birds in Britain and Ireland. Oxford, London and Edinburgh.

- Christie, D. A. 1975. March Reports. *British Birds* vol. 68: 304.
 Commissie voor de Nederlandse Avifauna 1970. *Avifauna van Nederland*. Leiden.
 Michaelsen, J. en V. Ree 1975. Forekomsten av Gulbrynsanger of Fuglekongesanger i Norge til og med 1974. *Sterna* vol. 14: 65—78.
 Smith, F. R. and the Rareties Committee 1974. Report on rare birds in Great Britain in 1973. *British Birds* vol. 67: 343.
 Smith, F. R. and the Rareties Committee 1975. Report on rare birds in Great Britain in 1974. *British Birds* vol. 68: 327.
 Williamson, K. 1967. Identification for Ringers 2, the genus *Phylloscopus*. Revised edition. Oxford.
 Tekke, M. J. 1975. Ornithologie van Nederland in 1973. *Limosa* vol. 48: 113.

Adres: vakgroep Dierkunde, Landbouwhogeschool, Ritzemabosweg 32A, Wageningen.

MEDEWERKING GEVRAAGD VOOR HET VERZAMELEN VAN WAARNEMINGEN AAN DE KANAALKUST

From 1965 to 1969 records from Cap Gris Nez were collected and published by the Cap Gris Nez Bird Observatory. These records were mainly those of English visitors. During that period, and increasingly so since, the Cap has become a focal point not only for the birds, but also for bird-watchers, and in the autumn scores and sometimes hundreds of bird watchers congregate at the Cap. These observers include many visitors from Holland and Belgium as well as from France and England.

In view of the large number of observations that, for the most part, are not collected in any systematic way, it has been agreed by the undersigned to attempt to collect records from as many visitors as possible. The arrangement will be as follows:

- 1 T. Milbled will act as recorder for the area, and all records should be sent to him either at the address shown below, or, if more convenient, to P. S. Redman, „Redwings”, Crowhurst, Battle, Sussex, England.
- 2 Standard recording forms will be available, free of charge, from either Milbled or Redman upon request.
- 3 Records are sought not only for Cap Griz Nez but also for the surrounding regions of the Department of Pas de Calais. Breeding records, especially of the following species will be particularly welcomed:
 all raptors, Stone Curlew, *Burhinus oedignemus*, Hoopoe *Upupa epops*, Wryneck *Jynx torquilla*, Redpoll *Acanthis flammea* and Fan-tailed Warbler *Cisticola juncidis*, Shrikes *Laniidae*.

If sufficient support is forthcoming it is hoped to publish periodic reports in French and English, commencing with the year 1976.

The County Societies and Bird Observatories on the Kent and Sussex coasts of England have already been advised of the contents of this letter and we hope from time to time we shall be able to co-operate in combined studies with them or any other research project relating to the area. We look